

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Pudasjärven kaupunki

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Tomi Timonen
- Nimike: Kaupunginjohtaja
- Sähköpostiosoite: tomi.timonen@pudasjarvi.fi
- Puhelinnumero: 0504548230

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa:

800 000,00

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

-

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Edellisten vuosien alijäämien kattaminen

Kaupunki on tehnyt alijäämäisiä tilinpäätöksiä useana vuonna peräkkäin. Vuonna 2023 taseen alijäämä -950 000 €. Vuonna 2024 tilinpäätös alijäämä -571 000 €; taseen kertynyt alijäämä -1,5 M€.

Kunnalla ja konsernilla erittäin korkea laina- ja vuokravastuukanta suhteessa asukaslukuun (2024: kunta 11 343 €/asukas, konserni 16 175 €/asukas), mikä kasvattaa korkoriskejä ja vaikeuttaa liikkumavaraa.

Leasingrahoitteisten elinkaarimallilla toteutettujen investointien vuokravastuut ovat merkittävät. Omavaraisuusaste on laskenut ja on nyt noin 54 %. Laskennallinen lainahoitokate kunnan osalta, joka kuvaa kykyä selviytyä lainojen aiheuttamista velvoitteista (lyhennyksistä ja korkomaksuista), oli v. 2023 tilinpäätöksen mukaan heikko (0,2) ja v. 2024 juuri ja juuri tyydyttävä (1,0).

Lähi vuosien (2025–2028) suunnitelmissa taseen ja tuloksen kääntäminen ylijäämäiseksi vaatii merkittäviä käyttöomaisuuden myyntejä, joista merkittävimpänä toimenpiteenä on realisoida noin puolet kaupungin kaikesta metsäomaisuudesta. Omaisuuden myynti auttaa suunnanmuutoksessa, mutta ei ole kestävä toimenpide talouden tasapainottamiseksi pidemmällä aikavälillä sen samalla vähentäessä tulevien vuosien tasaisia puunmyyntituottoja. Toteutuneita voitollisia metsätilojen myyntejä on tähän mennessä toteutettu 714 552 € arvosta aikavälillä 2024-2025.

Valtuusto on päättänyt talouden sopeuttamistoimista sekä laaja-alaisesta kaupunkiorganisaation muutoksesta 2025-2028, VALT 26.05.2025 § 28.

[Valtuusto Pöytäkirja 26.05.2025/Pykälä 28 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

Kunnan verotulot ovat jääneet talousarvioihin nähden alhaisiksi, ja niiden kasvu on ollut hidasta tai olematonta suhteessa menoihin. Hyvinvointialueuudistus puolitti kuntien verotulot 2023 alkaen, minkä jälkeen veroprosenttia on nostettu useana vuonna. Pudasjärvi on alueellisesti korkeimman verotuksen kuntien joukossa, vuonna 2025 tuloveroprosentti on 9,5%.

Hyvinvointialueuudistus ja valtionosuuksien leikkaukset ovat vähentäneet valtionosuuksien osuutta kunnan menoista: 2021 valtionosuudet kattoivat lähes 58 % nettokäyttökustannuksista, 2023 enää 44 %. Samalla mm. HYTE-kertoimen perusteella saadut kannustukset ovat pysyneet vaatimattomalla tasolla (2024–2025 vain noin 110 000 €/vuosi).

Menojen kasvu johtuu inflaatiosta, korkomenoista, henkilöstökulujen kasvusta (sopimuskorotukset) ja yleisestä kustannustason noususta. Vaikka henkilöstökulujen leikkauksia on tehty (HTV2 -62,5 2020-2024), rakenteelliset säästöt eivät ole pysyneet meno- ja käyttötalouspainneiden tahdissa.

Talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteillä ja mahdollisilla lisäsopeutustoimilla kunnan talouden odotetaan muuttuvan positiiviseksi tulevina vuosina. Talouden sopeuttamistoimet eivät kumminkaan saa merkittävästi ja pysyvästi heikentää kunnan elinvoimaa tai tuloksentekeykyä, jolloin suunnan muuttaminen kestäväälle tasolle on kyettävä suorittamaan nopeasti ja mahdollisimman vähin pitkävaikutteisoin vaurioin.

2. Käyttämättömien ja vähäkäyttöisten rakennusten alaskirjaukset ja merkittävä käyttötalousrasite

Pudasjärven kaupunki on 2010 ja 2020-luvuilla investoinut merkittävästi kunnallisten palveluiden turvallisiin ja terveellisiin tiloihin. Investoinnit ovat olleet välttämättömiä ja jälkikäteen ajatellen oikea-aikaisia. Ennen uudisinvestointeja suoritettujen eräiden vanhojen rakennuksien epäonnistuneet peruskorjaukset nostivat merkittävästi vanhan rakennuskannan tasearvoa. Sittemmin uudisrakentamisen myötä vanha rakennuskanta on monin osin todettu käyttökelvottomaksi ja jäänyt tyhjilleen tai erittäin vähälle käytölle. Kaupungin talouskehityksen ja vanhojen rakennuksien korkeiden tasearvojen myötä alaskirjauksia ei ole voitu suorittaa,

joten rakennuksia ei ole voitu purkaa. Alaskirjaamattomien rakennuksien käyttötaloustrasite pakollisten kiinteistökustannuksien vuoksi on kestänyt, ollen edelleen käyttökulujen osalta noin 450 000€ vuodessa ja vuosipoistot huomioiden jo 1 300 000€ vuodessa.

Kaupunki on pyrkinyt aktiivisesti myymään tarpeettomia kiinteistöjä. Paikallisen heikon kiinteistömarkkinan vuoksi määrällisesti vähäiset kiinteistökaupat ovat toteutuneet tappiollisina, mikä on rasittanut tulosta.

[Kaupunginhallitus Pöytäkirja 15.10.2024/Pykälä 310 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

Haastavasta taloustilanteesta huolimatta kaupunki on kirjanpitolain mukaisesti pyrkinyt muuttamaan kiinteistöjen poistosuunnitelmaa ja suorittamaan käyttämättömien rakennuksien arvonalennukset ajallaan;

2021:	2 507 130 €
2022:	1 121 599 €
2023:	1 320 797 €
2024:	1 546 440 €

3. Työllisyystilanteen heikko kehitys Pudasjärvellä

Työttömien työnhakijoiden osuus Pudasjärvellä on ollut koko vuosikymmenen ajan huomattavasti korkeampi kuin koko Lapissa tai valtakunnallisesti. Esimerkiksi vuoden 2023 lopussa Pudasjärven työttömyysaste oli 18,1 %, kun Pohjois-Pohjanmaan keskiarvo oli 12,8 % ja koko maan 12 %.

Työttömyysasteen ja avointen työpaikkojen määrän suunta on ollut samansuuntainen maakunnan kanssa, mutta useampana vuotena kehitys on ollut Pudasjärvellä jyrkempää. Pudasjärvellä työttömyysprosentti on pysynyt n. 5–6 prosenttiyksikköä korkeampana kuin maakunta- ja maan keskitaso koko 2020-luvun. Pitkäaikaistyöttömyyden määrä ja osuus on kasvanut, niin kuin muuallakin, mutta rakenteellisen työttömyyden osuus on suurempi kuin maakunta- tai valtakuntatasolla. Avointen työpaikkojen väheneminen vuosina 2021–2023 oli suurempaa kuin maakunnassa keskimäärin.

Työttömistä suuri osuus on miehiä. Pudasjärvellä miesten osuus työttömistä on yli kaksinkertainen naisiin verrattuna, kun koko maassa sukupuolijakauma on lähempänä 60/40 %. Työllisyyden haasteet korostuvat rakennus- ja teollisuusaloilla sekä paljon myös 16–29-vuotiaiden ryhmässä.

Teollisuuden ja rakentamisen osuuden lasku Pudasjärvellä on vaikuttanut työllisyyteen negatiivisesti enemmän kuin maakunnassa tai koko maassa. Palvelusektorilla on ollut vaikeampaa synnyttää uusia työpaikkoja maaseutupaikkakunnan ikääntyvässä väestössä. Vihreän siirtymän investoinnit (tuulivoima) ovat vasta kaavoitusvaiheessa eikä niiden tuoma kasvu vielä näy tilastoissa. Merkittävien työnantajien toteutuneet lomautukset ja uudet lomautuspaineet Pudasjärvellä liittyvät yleiseen markkinatilanteeseen.

Työllisyyspalveluiden siirto valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta kasvattaa Pudasjärven roolia pitkään jatkuneen korkean työttömyyden ratkaisijana. Tulevien vuosien menestys riippuu mm. matkailun kasvun jatkumisesta, elinkeinoelämän investointien toteutumisesta sekä Pudasjärven kyvystä tarttua uuteen TE2024 uudistukseen.

Väestön ikärakenne, nuorten ja perheiden poismuutto sekä koulutustasoon liittyvät puutteet uhkaavat pidemmän aikavälin työllisyyskehitystä mutta paikallisten vahvuuksien kuten puurakentamisen kasvun, vihreän siirtymän, matkailun linkittäminen työpaikkojen syntyyn ja osaamisen kehittämiseen luovat mahdollisuuksia. Nykyisessä tilanteessa tätä mahdollisuutta ei voida kunnassa täysimääräisesti hyödyntää talouden ja resurssien puuteiden vuoksi. Pitkään jatkuva meneillään oleva talouden sopeuttaminen vie pohjan kestäväen kasvun rakentamiselta.

Työllisyyspalvelujen näkökulmasta haasteena on se, että silloin kun työttömiä on paljon, tällöin myös kaupungilta on löydettävä henkilöresurssia hoitamaan lakisääteistä henkilöasiakkaan palvelua sekä palvelua työnantajille. Työttömyysturvakustannusten lisäksi kaupungin kustannuksia kasvattaa resursointi palvelujen tuottamiseen eli henkilöstö, omat palvelut ja keskitetyt palvelut työllisyysalueelta.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Valtuusto on päättänyt talouden sopeuttamistoimista (1,3m€) sekä laaja-alaisesta kaupunkiorganisaation muutoksesta 2025-2028, VALT 26.05.2025 § 28.

[Valtuusto Pöytäkirja 26.05.2025/Pykälä 28 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

Valtuusto päätti talousarvion muutoksesta ja kiireellisesti toteutettavista lisäsopeutustoimista syksyllä 2024

[Kaupunginhallitus Pöytäkirja 15.10.2024/Pykälä 304 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

Kaupunki on pyrkinyt aktiivisesti myymään tarpeettomia kiinteistöjä. Paikallisen heikon kiinteistömarkkinan vuoksi määrällisesti vähäiset kiinteistökaupat ovat toteutuneet tappiollisina, mikä on rasittanut tulosta.

[Kaupunginhallitus Pöytäkirja 15.10.2024/Pykälä 310 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

Kaupunki on myynyt ja jatkaa edelleen metsäomaisuuden myyntejä merkittävilta osin

[Kaupunginhallitus Pöytäkirja 27.05.2025/Pykälä 194 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

[Kaupunginhallitus Pöytäkirja 23.04.2024/Pykälä 121 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Valtuusto on päättänyt talouden sopeuttamistoimista (1,3m€) sekä laaja-alaisesta kaupunkiorganisaation muutoksesta 2025-2028, VALT 26.05.2025 § 28.

[Valtuusto Pöytäkirja 26.05.2025/Pykälä 28 | Dynasty tietopalvelu : Pudasjärvi](#)

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika:

Pudasjärvellä

17.9.2025

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Liitteet:

Valtuusto Pöytäkirja 26.05.2025/Pykälä 28

Kaupunginhallitus Pöytäkirja 15.10.2024/Pykälä 304

Kaupunginhallitus Pöytäkirja 15.10.2024/Pykälä 310

Kaupunginhallitus Pöytäkirja 27.05.2025/Pykälä 194

Kaupunginhallitus Pöytäkirja 23.04.2024/Pykälä 121

Sopeuttamisohjelma 2025-2028

Talousarvion muutos ja lisäsopeutukset 2024

Kiinteistöjen myynti

Metsätilojen myynti

Käyttöomaisuuden myynti